

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2024 m. birželio 7 d. Nr. 21RE- (AG-342/06-2024)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Vytauto Kurpuveso, Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė) ir Ingos Morkvėnienės (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo A. S. patikslintą skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, trečiajam suinteresuotam asmeniui Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vilniaus V teritoriniam skyriui dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimo panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas A. S. patikslintu skundu (toliau – ir skundas) nesutinka su Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Agentūra) Sprendimų kontrolės skyriaus (toliau – ir skyrius) 2024-02-21 sprendimo Nr. SS-798 „Dėl A. S. darbingumo lygio“ (toliau – Sprendimas) teisėtumu ir pagal skundo esmę Komisijos prašo panaikinti šį Agentūros skyriaus Sprendimą. Paaiškino, kad nesutinka su Sprendimu nustatytu darbingumo lygiu.

Pareiškėjas nurodo, kad Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (Komisijos pastebėjimu, įstaigos pavadinimas iki 2023-12-31) (toliau – Tarnyba) Klaipėdos II teritorinis skyrius pagal pareiškėjo 2021-06-04 prašymą 2021-06-23 atliko darbingumo lygio vertinimą ir nustatė (duomenys neskelbtini) darbingumo, nuo 2021-06-03 iki 2023-06-02. Suėjus terminui, pareiškėjas 2023-06-01 kreipėsi į Tarnybos Klaipėdos skyrių. Prašyme nurodė, kad per gan ilgą laiką ir dėl didelių eilių pas gydytojus nespėjo sutvarkyti visų reikiamų dokumentų, dėl to skyrius priėmė pareiškėjo netenkinantį sprendimą – nustatė (duomenys neskelbtini) darbingumo lygį (Komisijos pastebėjimu Tarnybos Klaipėdos III teritorinio skyriaus (toliau –

Klaipėdos skyrius) 2023-06-23 Sprendimas dėl darbingumo lygio Nr. STS-2316 (toliau – 2023-06-23 sprendimas). Nesutikdamas su šiuo sprendimu, pareiškėjas jį apskundė Tarnybos skyriui, kuris 2023-11-22 raštu Nr. R-8102, atsakydamas į pareiškėjo 2023-07-01 prašymą, priėmė sprendimą, kuriuo paliko Klaipėdos skyriaus 2023-06-23 sprendimu nustatytą (duomenys neskelbtini) darbingumo lygį (Komisijos pastebėjimu Tarnybos skyriaus 2023-11-20 sprendimas Nr. SS-3531 „Dėl A. S. darbingumo lygio“ (toliau – 2023-11-20 sprendimas)).

Pareiškėjas, turėdamas beveik visas diagnozes (dokumentus), 2023-12-08 dar kartą kreipėsi į Tarnybos Klaipėdos skyrių, prašydamas peržiūrėti darbingumo lygį. Prašyme pareiškėjas aiškiai nurodė, jog dėl didelių eilių pas gydytojus nespėjo sutvarkyti visų dokumentų į komisiją ir prašė terminą nustatyti atgaline data. Prašymą nagrinėjo ir darbingumo lygį nustatinėjo Vilniaus V teritorinis skyrius (toliau – ir teritorinis skyrius), kuris termino neatstatė, nors priežastys dėl didelių eilių yra labai rimtos, be to sprendimu „sumažino procentus, iš buvusių (duomenys neskelbtini) nedarbingumo stebuklingu būdu pasveikau“, nors pareiškėjui dar prisidėjo (duomenys neskelbtini) (Komisijos pastebėjimu Tarnybos teritorinis skyrius 2024-01-10 Sprendimu dėl darbingumo lygio Nr. STS-205 (toliau – 2024-01-10 sprendimas) pareiškėjui nustatė (duomenys neskelbtini) darbingumo lygį). Nesutikdamas su šiuo sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Agentūros skyrių, kuris Sprendimu nieko nepakeitė.

Pareiškėjas abejoja, ar Agentūros skyrius, kuriam apskundė 2024-01-10 sprendimą, žiūrėjo ir nagrinėjo jo prašymą peržiūrėti darbingumo lygio procentus ir atstatyti terminą, atsižvelgiant į nurodytas rimtas priežastis.

Pareiškėjas pažymi, jog 1986 metais, būdamas 20 m. amžiaus, atliekant būtinąją karinę tarnybą buvo (duomenys neskelbtini). Šiai dienai pareiškėjas yra (duomenys neskelbtini). Pridedama Ligos pažyma Nr. 342 įrodo apie (duomenys neskelbtini) metu. Būtent dėl šių pasekmių, dėl judesių ribojimo, amžiaus senėjimo prisidėjo papildomos ligos (1 t., b. l. 28–31).

Atsakovė Agentūra atsiliepimu prašo pareiškėjo skundą (Komisijos pastaba – patikslintą skundą) atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad pareiškėjo darbingumo lygis buvo vertinamas 2023-12-08 – 2024-01-10, Tarnybos Tauragės teritoriniame skyriuje) (Komisijos pastebėjimu – Vilniaus V teritoriniame skyriuje), kuris asmeniui nustatė (duomenys neskelbtini) darbingumo lygį dėl priežasties „ligos arba būklės“ nuo 2023-12-08 iki 2031-06-06, t. y. iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos. Nesutikdamas su Tarnybos teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio darbingumo lygio vertinimo. Agentūros skyrius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymu (toliau – ir ANTAPI), veikdamas, be kita ko, pagal Agentūros nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos socialinės

apsaugos ir darbo ministro 2005-12-30 įsakymu Nr. A1-340 „Dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų patvirtinimo“, Sprendimų kontrolės skyriaus nuostatus, patvirtintus Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2023-09-21 įsakymu Nr. V-76 „Dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skyrių nuostatų patvirtinimo“, išsamiai išnagrinėjęs asmens darbingumo lygio nustatymo byloje esančius medicininius dokumentus, 2024-02-21 priėmė Sprendimą, kuriuo paliko galioti nepakeistą Tarnybos teritorinio skyriaus 2024-01-10 sprendimą.

Pareiškėjo darbingumo lygis minėtu laikotarpiu buvo vertinamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005-03-21 įsakymu Nr. A1-78/V-179 patvirtintu Darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašu (toliau – Kriterijų aprašas), jo 1 ir 2 priedais ir Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašu (toliau – Tvarkos aprašas) (aktuali redakcija iki 2023-12-31).

Vertinant pareiškėjo darbingumo lygį 2023 m. periodu dėl diagnozės pagal Tarptautinio ligų klasifikatoriaus – 10 Australijos modifikacijos (toliau – TLK-10-AM) kodą C64 buvo taikytas Kriterijų aprašo 1 priedo 83.1 papunktis (vertinamas 100 proc. bazinio darbingumo lygio verte), taikomas, kai asmeniui diagnozuojama (duomenys neskelbtini).

Taip pat vertinant pareiškėjo bazinį darbingumo lygį 2023 m. periodu, dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini) buvo vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo 7.1 papunkčiu (vertinamas (duomenys neskelbtini) bazinio darbingumo lygio verte), kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojami smegenų pažeidimai (duomenys neskelbtini).

Vertinant pareiškėjo bazinį darbingumo lygį, dėl diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini).

Vertinant pareiškėjo bazinį darbingumo lygį, dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini).

Vertinant pareiškėjo bazinį darbingumo lygį, dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini).

Taip pat vertinant pareiškėjo bazinį darbingumo lygį, 2023 m. periodu, dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini).

Pareiškėjo darbingumo lygis vertinimo metu negalėjo būti įvertintas mažesnėmis procentinėmis išraiškomis, nes minėti sveikatos funkciniai sutrikimai yra vertinami vadovaujantis Kriterijų aprašo 1 priedo punktais, kurie yra įvertinti konkrečiomis bazinio darbingumo lygio vertėmis ir kurios negali būti koreguojamos ar kitaip keičiamos. Agentūra, nustatydamą darbingumo lygį, vertina ne atskiras ligas, užšifruotas tam tikrais TLK-10-AM kodais, ir nustato ne sveikatos, o darbingumo lygį, kuriam iš esmės įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų kilę nustatyti

funkciniai sutrikimai, dėl kurių masto ir yra nustatomas didesnis ar mažesnis darbingumo lygis. Agentūra, vertindama asmens darbingumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais medicininiais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Gydantis gydytojas atsakingas už siuntimo į Agentūrą informacijos teisingumą, o už pateiktas konsultacijas – jas surašę gydytojai specialistai.

Atsakovė, pasisakydama dėl pareiškėjo asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyno pildymo aplinkybių, pažymi, kad asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyno (toliau – klausimynas) tikslas yra kiekvieno vertinamo asmens individualios būklės objektyvus nustatymas, atsižvelgiant į tai, kad atitinkama medicininė diagnozė (sveikatos būklė) gali sukelti skirtingą poveikį vykdomai kasdieniui veiklai, savarankiškumui ir asmens socialiniams gebėjimams. Klausimynas pildomas stengiantis kaip įmanoma objektyviau įvertinti asmens gebėjimą dalyvauti kasdieniniame gyvenime.

Iki 2023-12-31 veikęs Tarnybos teritorinis skyrius, vadovaudamasis teisės aktų nustatyta tvarka (Kriterijų aprašo 8 punktu ir Kriterijų aprašo 2 priedu, vertinami balais nuo 0 iki 4, atsižvelgiant į asmens gebėjimą dalyvauti kasdieniniame gyvenime, dirbti, panaudoti turimą profesinę kvalifikaciją ar įgyti naują bei būti savarankiškam), 2023-12-08 užpildė klausimyną, bendraudamas su pareiškėju kontaktiniu būdu pagal jo pačio suteiktą informaciją apie jo gebėjimą dalyvauti kasdieniniame gyvenime. Asmens veikla ir gebėjimas dalyvauti buvo įvertintas (duomenys neskelbtini). Vadovaujantis Kriterijų aprašo 10.3 papunkčiu, kai klausimyno balų suma yra (duomenys neskelbtini).

Nagrinėjamu atveju, atliekant pakartotinį darbingumo lygio vertinimą pagal pareiškėjo skundą, Agentūros skyriuje klausimynas pakartotinai pildytas nebuvo, kadangi įvertinus medicininiais dokumentais patvirtintus asmens funkcinis sutrikimus, nekilo abejonių dėl 2023-12-08 Tarnybos teritorinio skyriaus užpildyto klausimyno pagrįstumo. Atsakovė pažymi, jog Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme (iki 2023-12-31 galiojusi redakcija) nėra įtvirtinta, kad Agentūros skyrius, nagrinėdamas skundus dėl darbingumo lygio nustatymo, būtų įpareigojamas privalomai kviesti skundą padavusį asmenį.

Dėl darbingumo lygio termino atstatymo atgaline data atsakovė paaiškino, jog, vadovaujantis Tvarokos aprašo 28 punktu, kai asmuo dėl pateisinamų priežasčių praleidžia pakartotinio darbingumo lygio vertinimo laiką, jam prašant darbingumo lygis ar priežastys gali būti nustatyti atgaline data, jeigu Tarnybai yra pateikiami visi reikalingi dokumentai (duomenys), būtini darbingumo lygiui ar jo priežastims nustatymui atgaline data, bet ne daugiau kaip už trejus praėjusius metus, skaičiuojant nuo dokumentų Tarnyboje gavimo dienos. Į šį laikotarpį neįskaičiuojamas laikotarpis, kai dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos valstybės lygio ekstremaliosios situacijos ir karantino visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje

asmuo negalėjo pateikti Tarnybai visų reikalingų dokumentų (duomenų), būtinų darbingumo lygiui ar jo priežastims nustatyti atgaline data.

Tarnybos skyrius, atlikęs pakartotinį darbingumo lygio vertinimą pagal pareiškėjo skundą, priėmė 2023-11-20 sprendimą, kuriuo paliko galioti Tarnybos Klaipėdos skyriaus 2023-06-23 sprendimą, kuriuo pareiškėjui buvo nustatytas (duomenys neskelbtini) darbingumo lygis dėl priežasties „ligos arba būklės“ nuo 2023-06-01 iki 2031-06-06, t. y. iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos. Vėliau, 2023-12-08 pareiškėjas kreipėsi į Tarnybą su prašymu pakartotinai nustatyti darbingumo lygį. Atsižvelgiant į asmens prašymą, Tarnybos teritorinis skyrius, atlikęs pareiškėjo pakartotinį darbingumo lygio vertinimą, 2024-01-10 sprendimu asmeniui nustatė (duomenys neskelbtini) darbingumo lygį dėl priežasties „ligos arba būklės“ nuo 2023-12-08 (nuo prašymo Tarnyboje gavimo dienos) iki 2031-06-06, t. y. iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos. Pagal Tvarkos aprašo 17 punktą darbingumo lygio nustatymo termino pradžia yra visų dokumentų Tarnyboje gavimo diena. Kadangi pakartotinio darbingumo lygio vertinimo laikas praleistas nebuvo, nustatyti jį nuo kitos datos nebuvo teisinio pagrindo.

Vertinant asmens darbingumo lygį dėl priežasties „liga (duomenys neskelbtini)“, vadovaujamas Tvarkos aprašo 25 punktu, numatančiu, kad dėl priežasties „liga (duomenys neskelbtini)“ darbingumo lygis nustatomas atskirai, nevertinant kitų ligų ar traumų pasekmių, nesusijusių su šios priežasties nustatymu. Dėl kiekvienos priežasties išduodama atskira pažyma. Tarnybos skyrius, atlikęs pakartotinį asmens darbingumo lygio dėl priežasties „liga (duomenys neskelbtini)“ 2021-08-13 priėmė sprendimą Nr. SS-1829, kuriuo paliko galioti Tarnybos Klaipėdos II teritorinio skyriaus 2021-06-23 priimtą sprendimą, kuriuo pareiškėjui buvo nustatytas (duomenys neskelbtini) darbingumo lygis dėl priežasties „liga (duomenys neskelbtini)“ nuo 2021-06-23 iki 2031-06-06, t. y. iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos. Kadangi pareiškėjas 2023 m. birželio mėn. ir gruodžio mėn. pateikdamas prašymą nenurodė jog pageidauja, kad būtų pakartotinai įvertintas darbingumo lygis dėl priežasties „liga (duomenys neskelbtini)“, minėtas sprendimas liko galioti. Agentūrai nesuteikta kompetencija nustatyti diagnozę ar tirti asmens sveikatos būklę. Šios funkcijos priskirtos asmenį gydančiam gydytojui, todėl, nustatydamas darbingumo lygį, Agentūra remiasi išimtinai asmens sveikatos priežiūros įstaigos parengtais mediciniais dokumentais.

Pareiškėjas savo reikalavimą grindžia išimtinai subjektyviu teisės aktų ir medicininių dokumentų vertinimu, susipainiojo vertinimo laikotarpiuose ir priežastyse, todėl argumentuodamas tai, kad jam netinkamai nustatytas darbingumo lygis, nesiremia teisės normų nuostatomis, nepateikia įrodymų, pagrindžiančių šio reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą, todėl pareiškėjo argumentai, kad jam netinkamai buvo nustatyti darbingumo lygis, jo terminas ir priežastis nelaikytinas teisiškai reikšmingu (1 t., b. l. 77–83, 2 t. b. l. 3).

Agentūra atsiliepimu prašo Komisijos užtikrinti visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimą ir leisti su jais susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams, kadangi visa dokumentuose esanti informacija yra susijusi su pareiškėjo asmens duomenimis: sveikatos duomenys, asmens kodas, namų adresas, asmens dokumentų duomenys (1 t., b. l. 77).

Trečiasis suinteresuotas asmuo atsiliepimo į pareiškėjo skundą nepateikė.

Patikslintas skundas tenkintinas.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas Tarnybai pateikė 2023-12-08 prašymą nustatyti negalią, jame pažymėjo, jog prašo nustatyti darbingumo lygį. Prašymo lentelės dalyje „prašau negalią nustatyti atgaline data“ nurodė, jog nuo 2023-06-02 dėl didelių eilių pas gydytojus, KT, MRT, gautų diagnozių laiku, iki 2023-06-02, nespėjo pateikti (1 t., b. l. 84–85). Prie prašymo pareiškėjas pridėjo, be kita ko, viešosios įstaigos Salantų pirminės sveikatos priežiūros centro 2023-12-07 Siuntimą į Tarnybą Nr. AMB/23-335, kuriame nurodyta pagrindinė diagnozė: (duomenys neskelbtini). (duomenys neskelbtini) (1 t., b. l. 86–88).

Tarnybos darbuotoja 2023-12-08 užpildė Asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimyną (toliau – Klausimynas), kuriame pareiškėjo profesinės, darbo veiklos bei aplinkos prieinamumas įvertintas iš viso (duomenys neskelbtini) (1 t., b. l. 124–125) (Komisijos pastaba – tik 2 lapai; nėra vertintojos parašo). Taip pat Tarnybos darbuotojos 2023-12-18 užpildė Klausimyną, jame nurodyta bendra balų suma – (duomenys neskelbtini) (1 t., b. l. 126–134).

Tarnybos teritorinis skyrius 2024-01-10 sudarė Darbingumo lygio vertinimo aktą Nr. DL – 3448 (toliau – ir Vertinimo aktas), kuriame nurodyta: atliekamas pakartotinis vertinimas; darbingumo lygis iki pakartotinio tikrinimo yra (duomenys neskelbtini); pagrindinė diagnozė, (duomenys neskelbtini); Klausimynas pildytas (bendra balų suma – (duomenys neskelbtini)); Veiklos ir gebėjimo dalyvauti vertinimas – (duomenys neskelbtini) balai – koeficientas (duomenys neskelbtini); darbingumo lygis – (duomenys neskelbtini) (DL = 41,33430*1,0), nustatytas pagal darbingumo lygio nustatymo kriterijų ir veiklos ir gebėjimo dalyvauti vertinimo 28.2.4 papunkčio koeficientą 1,0; galioja nuo 2023-12-08 iki 2031-06-06, iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos; netektas darbingumas šešiasdešimt (duomenys neskelbtini). Taip pat pastabose nurodyta, jog nustatytas (duomenys neskelbtini) darbingumo lygis keičiasi dėl (duomenys neskelbtini). DL terminas nustatomas iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos, nes vertinama nuo 2018 m. ir būklė blogėjanti (1 t., b. l. 136–144).

Tarnybos teritorinis skyrius, Vertinimo akto pagrindu, priėmė 2024-01-10 sprendimą, kuriame nurodė, jog, įvertinus Klausimyną, nustatyti

(duomenys neskelbtini), kurie, vadovaujantis Kriterijų aprašo 10 punktu, prilyginti koeficientui (duomenys neskelbtini); įvertinus medicininius bei asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijus, nustatytas (duomenys neskelbtini) darbingumo lygis, jo terminas – nuo 2023-12-08 iki 2031-06-06, iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos. Nustatyta darbingumo lygio priežastis pagal Tvarkos aprašo 27.1 ligos arba būklės punktą (1 t., b. l. 147–149).

Nesutikdamas su Tarnybos teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, pareiškėjas pateikė skundą Agentūros skyriaus direktoriui (reg. 2024-01-24, Nr. SK-358), jame nurodė, jog 2021-2023 m. Klaipėdos sprendimu jam buvo nustatytas (duomenys neskelbtini) netektas darbingumas, sveikata pablogėjo, sumažėjo judesių laisvė, atsirado papildomų ligų. Pareiškėjas prašė peržiūrėti teritorinio skyriaus sprendimą, taip pat atstatyti terminą nuo 2023-06-02, nes teritorinis skyrius neatsižvelgė į prašyme nurodytas priežastis ir nesivadovauti Klaipėdos skyriaus sprendimu (1 t., b. l. 150).

Agentūros skyrius 2024-02-21 užpildytame Vertinimo akte Nr. DL-297 nurodyta: atliekamas pakartotinis vertinimas, darbingumo lygis iki pakartotinio tikrinimo yra (duomenys neskelbtini); pagrindinė diagnozė, (duomenys neskelbtini). Pastabose nurodyta: „Paliktas Tarnybos teritorinio skyriaus sprendimas. Nors DL dėl (duomenys neskelbtini), pagal 2023-11-28 kardiologo konsultaciją, kurioje nurodoma, kad (duomenys neskelbtini). Klausimynas pakartotinai nepildytas, nes pateiktos vertės ir koeficientas (duomenys neskelbtini) atitinka asmens būklės aprašymą medicinos dokumentuose. Darbingumo lygis dėl (duomenys neskelbtini). DL dėl buvusio (duomenys neskelbtini). Mažesnis DL dėl (duomenys neskelbtini), nors ESPBI asmuo siunčiamas fizinės reabilitacijos gydytojo konsultacijai 2023-12-01. NAK neišduodama, nes asmens būklė neatitinka išdavimo kriterijų – 2023-12-01 šeimos gydytojo siuntime nurodoma, kad asmuo (duomenys neskelbtini). Terminas „iki senatvės pensijinio amžiaus sukakties dienos“, nes susirgimų pobūdis ir funkciniai sutrikimai yra negrįžtami. (1 t., b. l. 155–163).

Agentūros skyrius, išnagrinėjęs pareiškėjo skundą, atsakymą pareiškėjui pateikė 2024-03-15 raštu Nr. R-1991-(5.24) „Dėl pakartotinio vertinimo“, kuriame nurodė, jog Agentūros skyrius atliko pakartotinį pareiškėjo darbingumo lygio vertinimą. Prie šio rašto pridėjo Sprendimą (1 t., b. l. 164, 171).

Sprendimu, kuriame nurodyta priėmimo data 2024-02-21 ir Nr. SS-798, nuspręsta palikti galioti Tarnybos (turėtų būti Agentūros) teritorinio skyriaus 2024-01-10 sprendimą. Darbingumo lygis buvo vertinamas 2023-12-08 – 2024-01-10 Tarnybos teritoriniame skyriuje, kuris, vadovaujantis Kriterijų aprašu, jo 1 ir 2 priedais bei Tvarkos aprašu, pareiškėjui nustatė (duomenys neskelbtini) darbingumo lygį dėl priežasties „ligos arba būklės“ nuo 2023-12-08 iki 2031-06-06, iki senatvės pensijos sukakties dienos.

Agentūros skyriuje Klausimynas pakartotinai pildytas nebuvo, kadangi įvertinus mediciniais dokumentais patvirtintus asmens funkcinius sutrikimus, nekilo abejonių dėl Tarnybos teritorinio skyriaus užpildyto klausimyno pagrįstumo. Pakartotinis pareiškėjo darbingumo lygio vertinimas atliktas remiantis byloje ir Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ESPBIS) esančiais mediciniais dokumentais.

Dėl medicininių kriterijų vertinimo Sprendime nurodyta, jog Agentūros skyrius, objektyviai ir visapusiškai išnagrino diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (iš viso – 18) ir, vadovaudamasis Kriterijų aprašo 1 priedo nuostatomis, atitinkančiomis asmeniui diagnozuotus sveikatos funkcinius sutrikimus, pareiškėjui nustatė (duomenys neskelbtini) bazinį darbingumo lygį.

Vertinant bazinį darbingumo lygį dėl diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo 83.1 papunkčiu (duomenys neskelbtini). Mažesnė bazinio darbingumo lygio procentinė vertė nenustatyta, nes remiantis mediciniais dokumentais asmeniui nepatvirtintas vidutinis funkcijos sutrikimas, kai po taikyto gydymo išlieka 2-3 ligos pasekmės: (duomenys neskelbtini). Kadangi dėl šio organizmo funkcinio sutrikimo nustatytas bazinis darbingumo lygis didesnis nei (duomenys neskelbtini), jis nėra prilyginamas darbingumo lygį mažinančiam koeficientui.

Vertinant bazinį darbingumo lygį dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini) vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo 7.1 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojami (duomenys neskelbtini). Taikant šį papunktį nustatytas (duomenys neskelbtini) bazinis darbingumo lygis. Mažesnė bazinio darbingumo lygio procentinė vertė nenustatyta, nes mediciniais dokumentais nepatvirtinti (duomenys neskelbtini). Kadangi dėl šio organizmo funkcinio sutrikimo nustatytas bazinis darbingumo lygis didesnis nei (duomenys neskelbtini), jis nėra prilyginamas darbingumo lygį mažinančiam koeficientui.

Vertinant bazinį darbingumo lygį dėl diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo 61 punktu, kurį taikant, nustatytas (duomenys neskelbtini) bazinis darbingumo lygis, nes, remiantis byloje esančiais duomenimis, asmeniui diagnozuotas (duomenys neskelbtini). Tarnybos (turėtų būti Agentūros) skyrius pažymi, kad dėl šio pareiškėjo sveikatos funkcinio sutrikimo taikytas Kriterijų aprašo punktas su mažiausia galima procentine bazinio darbingumo lygio verte. Vadovaujantis Kriterijų aprašo 6.1 papunkčiu, pagal šią diagnozę nustatytas bazinis darbingumo lygis prilygintas koeficientui (duomenys neskelbtini) ir jeigu kito organizmo funkcinio sutrikimo atveju bazinio darbingumo procentai yra (duomenys neskelbtini), dėl sunkiausio organizmo funkcijos sutrikimo gauti

bazinio darbingumo procentai yra dauginami iš koeficiento (duomenys neskelbtini).

Bazinis darbingumo lygis dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini) vertinamas pagal bazinį darbingumo lygį dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini). Taikant Kriterijų aprašo 1 priedo 80.18.3.2 papunktį nustatytas (duomenys neskelbtini) bazinis darbingumo lygis, nes, remiantis byloje esančiais duomenimis, asmeniui diagnozuota būklė dėl (duomenys neskelbtini). Mažesnė bazinio darbingumo lygio procentinė vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta didelė (duomenys neskelbtini). Pagal šią diagnozę nustatytas bazinis darbingumo lygis prilygintas koeficientui (duomenys neskelbtini) ir jeigu kito organizmo funkcinio sutrikimo atveju bazinio darbingumo procentai yra (duomenys neskelbtini), dėl sunkiausio organizmo funkcijos sutrikimo gauti bazinio darbingumo procentai yra dauginami iš koeficiento 0,9.

Vertinant bazinį darbingumo lygį dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini), vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo 80.1.2 papunkčiu, kuris taikomas, kai nustatytas (duomenys neskelbtini). Taikant minėtą papunktį, nustatytas (duomenys neskelbtini) bazinis darbingumo lygis, nes, remiantis byloje esančiais duomenimis, vertinamąjį dėl (duomenys neskelbtini). Mažesnė bazinio darbingumo lygio procentinė vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtintas didelis judesių apribojimas. Pagal šią diagnozę nustatytas bazinis darbingumo lygis prilygintas koeficientui (duomenys neskelbtini) ir jeigu kito organizmo funkcinio sutrikimo atveju bazinio darbingumo procentai yra (duomenys neskelbtini), dėl sunkiausio organizmo funkcijos sutrikimo gauti bazinio darbingumo procentai yra dauginami iš koeficiento (duomenys neskelbtini).

Vertinant bazinį darbingumo lygį dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini), vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo 42.7.5.1 papunkčiu, kuriuo nustatytas (duomenys neskelbtini) bazinis darbingumo lygis. Mažesnė bazinio darbingumo lygio procentinė vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtintas (duomenys neskelbtini).

Atsižvelgiant į tai, Tarnybos (turėtų būti Agentūros) skyrius bazinį darbingumą prilygino (duomenys neskelbtini).

Dėl asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti kriterijų vertinimo Sprendime nurodyta, kad vadovautasi Kriterijų aprašo 8 punktu ir 2 priedu. Nagrinėjamu atveju Tarnybos teritoriniame skyriuje užpildyto Klausimyno balų suma yra (duomenys neskelbtini), pagal Kriterijų aprašo 10.3 papunktį, suma tarp (duomenys neskelbtini) balų prilyginama koeficientui (duomenys neskelbtini), taikytas šis įtakos koeficientas – sudauginus nustatyta (duomenys neskelbtini) darbingumo lygis (duomenys neskelbtini). Darbingumo lygio priežastis „ligos arba būklės“ nustatyta pagal Tvarkos aprašo 27.1 papunktį. Atsižvelgiant į pareiškėjui diagnozuotų sveikatos

funkcinių sutrikimų pobūdį (susirgimų pobūdis ir funkciniai sutrikimai yra negrįžtami) ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo (iki 2023-12-31 galiojusi redakcija) (toliau – NSIĮ) 20 straipsnio 8 dalies 5 punktu ir Tvarkos (turėtų būti Tvarkos aprašo) 34 punktu (darbingumo lygio nustatymo termino pradžia yra sprendimo Tarnyboje priėmimo diena), darbingumo lygis nustatomas nuo 2023-12-08 iki 2031-06-06, iki senatvės pensijos sukakties dienos. Agentūros skyrius nusprendė palikti galioti Tarnybos teritorinio skyriaus 2024-01-10 sprendimą ir pareiškėjui nustatyti (duomenys neskelbtini) darbingumo lygį dėl priežasties „ligos arba būklės“ nuo 2023-12-08 iki 2031-06-06, iki senatvės pensijos sukakties dienos (1 t., b. l. 165–170).

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja iki 2023-12-31 galiojusi NSIĮ redakcija, Kriterijų aprašas, Tvarkos aprašas bei Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAĮ). Pažymėtina, kad nuo 2024-01-01 pasikeitė teisės aktų, reglamentuojančių darbingumo lygio ir specialiųjų poreikių nustatymą, nuostatos: NSIĮ Nr. I-2044 pakeitimo įstatymu (2022-12-20 Nr. XIV-1722) NSIĮ buvo pakeistas ANTAPĮ, įsigaliojęs nuo 2024-01-01. Taip pat nuo 2024-01-01 įsigaliojo Tvarkos aprašo nauja redakcija (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2023-10-03 įsakymu Nr. A1-640/V-1048 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005-03-21 įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašo ir Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintas Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas (šiam Komisijos sprendime vadinamas Tvarkos aprašo nauja redakcija), įsigaliojęs nuo 2024-01-01).

NSIĮ 2 straipsnio 5 dalyje nustatyta, jog darbingumo lygis – asmens pajėgumas įgyvendinti anksčiau įgytą profesinę kompetenciją ar įgyti naują profesinę kompetenciją, arba atlikti mažesnės profesinės kompetencijos reikalaujančius darbus. Pagal ANTAPĮ 2 straipsnio 8 dalį dalyvumo lygis – atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime.

NSIĮ 18 straipsnyje nustatyta, jog Tarnyba, be kita ko nustato darbingumo lygį (1 dalis); Tarnybos direktorius ar jo įgaliotas asmuo priima sprendimus dėl darbingumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino (2 dalies 2 punktas); netekto darbingumo procentų (2 dalies 6 punktas).

Pagal ANTAPĮ 15 straipsnio 1 dalies 6 punkto b) papunktį Agentūra ir (ar) jos struktūriniai padaliniai, dalyvaudami formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką, VAĮ nustatyta tvarka ir terminais

priima sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (100 procentų dalyvumo lygio ir asmeniui nustatyto dalyvumo lygio procentų skirtumo).

Kriterijų aprašo 3 punkte bei Tvarkos aprašo 2 punkte nustatyta, jog sprendimą dėl asmens darbingumo lygio nustatymo priima Tarnyba. Pagal Tvarkos aprašo 14.1 papunktį Tarnybos teritoriniai skyriai per 20 darbo dienų nuo visų reikalingų dokumentų gavimo Tarnyboje dienos priima sprendimą dėl asmens darbingumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino.

Asmeniui nesutinkant su Tarnybos teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, Tarnyba atlieka pakartotinį darbingumo vertinimą (Tvarkos aprašo 35.3 papunktis).

Tvarkos aprašo naujoje redakcijoje reglamentuota, jog asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens dalyvumo lygio vertinimą, Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Tvarkos aprašo naujos redakcijos III skyriuje nustatyta tvarka (57.1 papunktis); pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas Tvarkos aprašo naujos redakcijos 57.1 papunktyje nurodytu atveju atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą (58 punktas); asmens pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas atliekamas ir sprendimas dėl asmens dalyvumo lygio nustatymo priimamas per 20 darbo dienų nuo visų vertinimui atlikti reikalingų dokumentų gavimo Agentūroje dienos arba kai pakartotinis dalyvumo lygis vertinamas vykdant Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimą – per Lietuvos administracinių ginčų komisijos nustatytą terminą. Jeigu, pakartotinai įvertinus dalyvumo lygį, pakeičiamas anksčiau priimtas sprendimas dėl neįgalumo lygio, anksčiau priimtas sprendimas dėl neįgalumo lygio laikomas negaliojančiu (59 punktas).

Dėl teisinio reglamentavimo.

Komisija pažymi, jog 2022-12-20 Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymu Nr. XIV-1722 (*toliau – Pakeitimo įstatymas*) buvo nuspręsta pakeisti NSIĮ ir jį išdėstyti nauja redakcija, kartu pakeičiant jo pavadinimą (Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas). Pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje buvo nustatyta, jog šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 3 dalį, įsigalioja 2024-01-01. Pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad jeigu asmenims, kuriems *iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos buvo nustatytas darbingumo lygis arba specialiųjų poreikių lygis ir (ar) specialieji poreikiai, kiti įstatymai nustato palankesnę teisinį reguliavimą, taikomi kiti (palankesni) įstatymai*. Asmenims, kuriems iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos buvo nustatytas darbingumo lygis

arba specialiųjų poreikių lygis, nustatytas darbingumo lygis arba specialiųjų poreikių lygis galioja iki nustatyto termino pabaigos (2 straipsnio 3 dalis).

Pažymėtina, kad dar Pakeitimo įstatymo (iki jo priėmimo) teisėkūros procedūrų vykdymo metu, derinant teisės akto projektą, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija savo išvadoje (Teisės aktų informacinėje sistemoje reg. 2022-06-20 Nr. 22-8148) akcentavo poreikį užtikrinti, kad „*keičiamas įstatymas neblogintų asmens padėtis*“. VAĮ 3 straipsnio 1, 4 punktuose įtvirtinti viešojo administravimo principai „atsakomybės už priimtus sprendimus“, „įstatymo viršenybės“, kuriais savo veikloje vadovaujasi ir Agentūra. „Atsakomybės už priimtus sprendimus“ principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, vykdydamas administracinį reglamentavimą ar priimdamas administracinius sprendimus, turi prisiimti atsakomybę už administracinio reglamentavimo ar priimtų administracinių sprendimų sukeltus padarinius. „Įstatymo viršenybės“ principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais.

Pagal teisėje galiojančią bendrąją principą teisiniams santykiams taikomi tie įstatymai, kurie galioja tų santykių atsiradimo, pasikeitimo ar pasibaigimo momentu. Šis principas reiškia ne tik tai, kad įstatymai negali būti taikomi teisiniams santykiams, atsiradusiems iki šių įstatymų įsigaliojimo, t. y. įstatymas negalioja atgal (*lex retro non agit*), bet ir tai, kad netekę galios įstatymai negali būti taikomi teisiniams santykiams, atsiradusiems pasibaigus šių galiojimui (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-192/2008). Teisės aktų negaliojimo į praeitį (*lex retro non agit*) principas yra įtvirtintas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 7 straipsnio 2 dalyje, pagal kurią galioja tik paskelbti įstatymai. Ši nuostata aiškintina, kaip apimanti ne tik įstatymo galią turinčius, bet ir kitus teisės aktus (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (toliau – KT) 2003-10-29 nutarimas). Įstatymai negalioja ir negali būti taikomi, jei jie nėra oficialiai paskelbti (KT 2007-06-27, 2001-01-11 nutarimai). *Lex retro non agit* principas reiškia, kad teisės aktų galia yra nukreipta į ateitį, įstatymų ir kitų teisės aktų grįžtamoji galia neleidžiama, nebent teisės aktu būtų sušvelninama teisinių santykių subjekto padėtis ir kartu nebūtų pakenkiama kitiems teisinių santykių subjektams (*lex benignior retro agit*) (KT 2014-12-19 nutarimas). Kiekvienu konkrečiu atveju teismas vertina teisės galiojimo laike klausimą, atsižvelgdamas į individualias aplinkybes ir minėtus teisės galiojimo laike principus, be kita ko, palankesnio įstatymo galiojimą į praeitį, teisėtų lūkesčių apsaugos principą ir kt. (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2017-12-15 nutartis administracinėje byloje Nr. el-17-261/2017).

Nagrinėjama atveju 2023-12-07 siuntimu pareiškėjas į Tarnybą buvo siunčiamas dėl darbingumo lygio nustatymo jam reikalaujant ir būklei pasikeitus. Iki Tarnyboje 2023-12-08 gauto pareiškėjo prašymo nustatyti negalia, Tarnybos Klaipėdos skyriaus 2023-06-23 sprendimu pareiškėjui buvo nustatytas (duomenys neskelbtini) darbingumo lygis dėl priežasties „ligos arba būklės“ nuo 2023-06-01 iki 2031-06-06, t. y. iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos. Tarnybos skyrius, išnagrinėjęs pareiškėjo skundą dėl Tarnybos Klaipėdos skyriaus 2023-06-23 sprendimo peržiūrėjimo ir pakartotinio darbingumo lygio vertinimo, 2023-11-20 priėmė sprendimą, kuriuo paliko galioti Tarnybos Klaipėdos skyriaus 2023-06-23 sprendimą. Nors pareiškėjas dėl negalios nustatymo (darbingumo lygio nustatymo) ir jos nustatymo atgaline data (nuo 2023-06-02) į Tarnybą kreipėsi 2023-12-08, tačiau akivaizdu, kad jis siekė, jog darbingumo (dalyvumo) lygis būtų nustatytas perspektyviai, įskaitant ir kuris galios nuo 2024 m. Pagal nuo 2024-01-01 įsigaliojusį teisinį reguliavimą, asmenims nustatomas ne darbingumo, bet dalyvumo lygis. Tiek iš Agentūros teritorinio skyriaus 2024-01-10 sprendimo, tiek iš skundžiamo Agentūros skyriaus Sprendimo matyti, kad pareiškėjo darbingumo lygis buvo vertinamas vadovaujantis teisiniu reguliavimu, galiojusiu iki 2023-12-31, nors pareiškėjo darbingumo lygio vertinimas buvo pradėtas nuo 2023-12-08 ir tęsėsi iki 2024-01-10, kada Agentūros teritorinis skyrius priėmė 2024-01-10 sprendimą, galiojus naujam teisiniam reguliavimui (Tvarkos aprašo naujai redakcijai), kuris tuo pačiu galiojo ir pareiškėjo skundo pateikimo Agentūros skyriaus direktoriui (2024-01-24), nagrinėjimo ir skundžiamo Sprendimo priėmimo metu.

Įgyvendinamuoju teisės aktu yra realizuojamos įstatymo normos, todėl įgyvendinamuoju teisės aktu negalima pakeisti įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis, nes taip būtų pažeista Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinta įstatymų viršenybė įgyvendinamųjų teisės aktų atžvilgiu (KT 2002 m. rugpjūčio 21 d. nutarimas). Įgyvendinamieji teisės aktai negali prieštarauti įstatymams, konstituciniams įstatymams ir Lietuvos Respublikos Konstitucijai, jie turi būti priimami remiantis įstatymais, nes įgyvendinamasis teisės aktas yra įstatymo normų taikymo aktas nepriklausomai nuo to, ar tas aktas yra vienkartinio (*ad hoc*) taikymo, ar nuolatinio galiojimo (KT 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimas). Agentūrai atsiliepime nurodžius, kad Agentūros skyrius vadovavosi teisės aktų (Kriterijų aprašo, Tvarkos aprašo) normomis, galiojusiomis (aktualios redakcijos) iki 2023 m. gruodžio 31 d., pažymėtina, kad, taikant viešai Agentūros interneto svetainėje skelbiamų Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus nuostatų, patvirtintų Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2023-09-21 įsakymu Nr. V-76 „Dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skyrių nuostatų patvirtinimo“, 5.2 papunktį (*Komisijos pastebėjimas – šioje nuostatoje*

numatytas vienas iš svarbiausių Agentūros skyriaus uždavinių pagal kompetenciją nagrinėti asmenų skundus dėl Agentūros teritorinių skyrių priimtų ANTAPĮ 15 straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytų sprendimų priėmimo klausimais jų teisėtumo ir pagrįstumo) ar viešojo administravimo subjektui priimant (išleidžiant) norminius vidaus teisės aktus (skyriaus nuostatus), jie negali būti priešingi teisei, juos taikydamas subjektas negali pakeisti imperatyvių įstatymų normų, įskaitant ir Pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalies.

Visos šios nustatytos aplinkybės, Komisijos vertinimu, lemia situaciją, kai Agentūra, nagrinėdama 2024-01-24 skundą, atsižvelgdama į Pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalies nuostatą dėl palankesnio teisinio reguliavimo taikymo, taip pat į aukščiau paminėtą teismų praktiką, turėjo pirmiausia, įvertinti, kuris teisinis reglamentavimas pareiškėjo atveju jam yra palankesnis. Iš skundžiamo Sprendimo turinio akivaizdu, kad jame nėra įvertintas teisės aktų taikymas šiuo aspektu. Tai traktuotina kaip pareiškėjo darbingumo / dalyvumo lygio vertinimo pažeidimas, kuris reiškia, kad Agentūros Sprendimas šiuo aspektu yra neteisėtas iš esmės, kadangi juo nebuvo įvertintos visos reikšmingos administraciniam sprendimui priimti aplinkybės (taikytinas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 punktas). Nors Agentūra Sprendime pažymėjo, jog pageidaujant, kad dalyvumo lygis pareiškėjui būtų nustatytas nauja tvarka, jis turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui, tačiau toks siūlymas pareiškėjui, kai jo skundas pateiktas Agentūrai ir jos skyriaus atlikta pakartotinio vertinimo procedūra (Vertinimo akto Nr. DL-297 duomenimis, pareiškėjo sveikatos būklės vertinimas atliktas laikotarpiu nuo 2024-01-24 iki 2024-02-21) vyko jau galiojant pakeistam reglamentavimui – Tvarcos aprašo naujai redakcijai, be kita ko reglamentuojančiam ir dalyvumo lygio termino pradžios nustatymą (pvz., 47 punktas), prieštarauja gero administravimo principui bei paneigia, be kita ko, ir Agentūrai nustatytą pareigą taikyti palankesnę teisinį reglamentavimą.

Dėl Sprendimo išsamumo.

LVAT savo jurisprudencijoje ne kartą yra konstatavęs, kad individualus administracinis sprendimas turi būti pagrįstas nustatytais faktais ir teisės aktų normomis, t. y. turi būti nurodomi pagrindiniai faktai (juridinių faktų visetas), argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas; turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (žr. 2008-06-12 nutartį administracinėje byloje Nr. A756-700/2008, 2009-04-02 nutartį administracinėje byloje Nr. A756-422/2009,

2017-04-04 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-426-556/2017); viešojo administravimo subjektas, priėmęs negatyvias pasekmes sukeltąjį sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamo sprendimo priėmimą (žr., pvz., 2013-04-22 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-658/2013). Nekonkreči teisinė situacija ir konkrečių teisės normų nesusiejimas su objektyviais duomenimis (faktais) pripažintinas esminiu trūkumu, tai ne tik paneigia asmens teisę žinoti teisei priešingos veikos ribas, riboja teises į teisminę gynybą, bet ir ginčui persikėlus į teismą atima galimybę pastarajam suprasti bei apsibrėžti bylos nagrinėjimo apimtį, o kartu visapusiškai bei objektyviai išnagrinėti ginčą (žr. pvz., 2012-09-25 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-2359/2012).

Pagal VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje numatytus reikalavimus, keliamus administraciniam sprendimui, jame, be kita ko, turi būti nurodyti administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės bei administracinio sprendimo motyvai (5, 6 punktai). To paties įstatymo 3 straipsnio 5 punkte nustatytas „išsamumo“ principas, kuriuo turi vadovautis ir Agentūra, reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.

Pareiškėjas Sprendimo neteisėtumą grindžia, tuo, jog dar 2023-12-08 prašyme Tarybos teritoriniam skyriui peržiūrėti darbingumo lygį ir nustatyti terminą atgaline data nurodė svarbias priežastis (didelės eilės pas medikus), tačiau į jas neatsižvelgė nei Agentūros teritorinis skyrius, nei Agentūros skyrius, priimdami sprendimus dėl darbingumo lygio. Agentūros teritorinis skyrius 2024-01-10 sprendimu nustatė (duomenys neskelbtini) darbingumo lygį, bet Agentūros skyrius Sprendimu procentus dar sumažino. Pareiškėjo vertinimu, vertinant darbingumo lygį, nebuvo atsižvelgta ir į tai, jog 1986 m. (duomenys neskelbtini).

Agentūra atsiliepime dėl darbingumo lygio termino atstatymo atgaline data nurodė, jog vadovaujantis Tvarkos aprašo 28 punktu, jei asmuo dėl pateisinamų priežasčių praleidžia pakartotinio darbingumo lygio vertinimo laiką ir jei jis prašo, darbingumo lygis ar priežastys gali būti nustatyti atgaline data, jeigu Tarybai pateikiami visi reikalingi dokumentai (duomenys), būtini darbingumo lygiui ar jo priežastims nustatyti atgaline data, bet ne daugiau kaip už trejus praėjusius metus, skaičiuojant nuo dokumentų gavimo Taryboje dienos. Į šį laikotarpį neįskaičiuojamas laikotarpis, kai dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos valstybės lygio ekstremaliosios situacijos ir karantino visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje asmuo negalėjo pateikti Tarybai visų reikalingų dokumentų (duomenų), būtinų darbingumo lygiui ar jo priežastims nustatyti atgaline data.

Taip pat Agentūra atsiliepime pažymėjo, jog „Tarnybos skyrius, atlikęs pakartotinį darbingumo lygio vertinimą pagal pareiškėjo skundą, 2023-11-20 priėmė sprendimą, kuriuo paliko galioti Tarnybos Klaipėdos skyriaus 2023-06-23 sprendimą, kuriuo pareiškėjui buvo nustatytas (duomenys neskelbtini) darbingumo lygis dėl priežasties „ligos arba būklės“ nuo 2023-06-01 iki 2031-06-06, t. y. iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos. Vėliau, Tarnybos (turėtų būti Agentūros) teritorinis skyrius, atlikęs pareiškėjo pakartotinį darbingumo lygio vertinimą, 2024-01-10 sprendimu asmeniui nustatė (duomenys neskelbtini) darbingumo lygį dėl priežasties „ligos arba būklės“ nuo 2023-12-08 (nuo prašymo Tarnyboje gavimo dienos) iki 2031-06-06, t. y. iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos. Vadovaujantis Tvarkos aprašo 17 punktu (darbingumo lygio nustatymo termino pradžia yra visų dokumentų Tarnyboje gavimo diena), pakartotinio darbingumo lygio vertinimo laikas praleistas nebuvo, todėl nustatyti jį nuo kitos datos nebuvo teisinio pagrindo.

Iš byloje esančių duomenų (Tarnybos Klaipėdos skyriaus 2023-06-23 sprendimas, Tarnybos skyriaus 2023-11-20 sprendimas bei Agentūros teritorinio skyriaus 2024-01-10 sprendimas) matyti, jog atsakovė atsiliepime pagrįstai nurodė, jog pakartotinio darbingumo lygio vertinimo laikas praleistas nebuvo. Taip pat pareiškėjas nei 2024-01-24 skunde Agentūrai, nei skunde Komisijai konkrečiai neįvardijo, koku laikotarpiu nebuvo atliktas darbingumo lygio vertinimas ir nuo kurio termino darbingumo lygis būtų nustatytas atgaline data. Visi neaiškumai turėtų būti pašalinti ir išsamiai paaiškinti viešojo administravimo subjekto administraciniame sprendime.

Darbingumo / dalyvumo lygio nustatymo priežastis „liga (duomenys neskelbtini)“ yra įvardyta (Tvarkos aprašo 27.14 papunktyje, Tvarkos aprašo naujos redakcijos 37.13 papunktyje) atskirai ir dėl šios priežasties darbingumo / dalyvumo lygis nustatomas atskirai, išduodant atskirą pažymą / sprendimą, nevertinant kitų sužalojimų ar ligų pasekmių, nesusijusių su nurodytų priežasčių nustatymu (Tvarkos aprašo 25, 26 punktai, Tvarkos aprašo naujos redakcijos 54 punktas). Darbingumo / dalyvumo lygio nustatymas dėl šios priežasties nebuvo skundžiamo Sprendimo dalyku, todėl išsamiau Komisija dėl to nepasisako.

Skundžiamu Sprendimu pareiškėjui buvo nustatytas (duomenys neskelbtini) darbingumo lygis. Pareiškėjas nesutinka su šiuo nustatyto darbingumo lygiu ir skunde Komisijai teigia, jog abejoja, ar Agentūros skyrius nagrinėjo jo 2024-01-24 skundą.

Kriterijų aprašas 3 punkte nustatyta, jog sprendimą dėl asmens darbingumo lygio nustatymo, išskyrus atvejus, kai darbingumo lygis nustatomas vadovaujantis NSIĮ 20 straipsnio 5 dalimi, Tarnyba priima, įvertinusi šiuos kriterijus: 1) medicininius, t. y. asmens bazinį darbingumą (1 priedas); 2) asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti (2 priedas).

Asmens veikla ir gebėjimas dalyvauti vertinami užpildžius Klausimyną, kurio balai prilyginami koeficientams (Kriterijų aprašo 9, 10 punktai).

Klausimyno forma pateikta Kriterijų aprašo 2 priede. Atsakovė su atsiliepimu pateikė Tarnybos 2023-12-08 užpildytus du Klausimynus, kurių forma iš dalies skiriasi. Vienas iš pateiktų Klausimynų yra iš dviejų lapų ir jis atitinka Kriterijaus aprašo 2 priede pateiktą formą, tačiau jis pilnai neužpildytas, vertintojo nepasirašytas. Taip pat šiame Klausimyne pažymėta, jog pareiškėjo profesinės, darbo veiklos bei aplinkos prieinamumas įvertintas (duomenys neskelbtini) (1 t., b. l. 124, 125). Kito Klausimyno (užpildytas pilnai) (1 t., b. l. 126–135) pirmas lapas neatitinka Kriterijaus aprašo 2 priede nustatyto Klausimyno formos pirmo lapo. Šiame 2023-12-08 Klausimyne (jo 1 lape) jau vartojamas terminas „asmens dalyvumas“ (taikoma nuo 2024-01-01), bet jis neatitinka Tvarkos aprašo naujos redakcijos 3 priedo Individualios pagalbos poreikio klausimyno formos. Šiame 2023-12-08 pilnai užpildytame Klausimyne pažymėta, jog bendra balų suma yra (duomenys neskelbtini). (1 t., b. l. 134). Atsakovė nei Sprendime, nei atsiliepime nenurodė, kodėl 2023-12-08 buvo pildomi keli Klausimynai ir kodėl jie iš dalies skiriasi, o vienas iš jų pilnai neužpildytas. Be to, atsakovė tiek Sprendime, tiek atsiliepime nurodo ir kitą balų skaičių – (duomenys neskelbtini) balus, kuriais buvo įvertinta asmens veikla ir gebėjimas dalyvauti. Neaišku, ar buvo sumuojami dviejų Klausimynų balai (duomenys neskelbtini) ir jei taip, tai kokiu pagrindu.

Jeigu tiek Tarnybos teritorinis skyrius, tiek Agentūros skyrius vadovavosi tuo pačiu 2023-12-08 Klausimynu, neaišku, kodėl skiriasi jo duomenys, nurodyti Darbingumo lygio vertinimo aktuose. Tarnybos (turėtų būti Agentūros) teritorinio skyriaus 2024-01-10 Darbingumo lygio vertinimo akto Nr. DL-3448 (1 t., b. l. 139–141) 28.1 papunktyje Klausimynas perkeltas nuo 2 punkto, nurodant bendrą balų sumą (duomenys neskelbtini) ir 28.2 papunktyje veiklos ir gebėjimo dalyvauti vertinimą skalėje (duomenys neskelbtini) balai – koeficientas (duomenys neskelbtini) (28.2.4 papunktis), atitinkamai, 29.1.1 papunktyje sprendimas – darbingumo lygis keturiasdešimt (duomenys neskelbtini), nustatytas pagal darbingumo lygio nustatymo kriterijų. Agentūros skyriaus 2024-02-21 Darbingumo lygio vertinimo akto Nr. DL–297 (1 t., b. l. 159–161) 28.1 papunktyje Klausimynas perkeltas jau nuo 1 punkto, nurodant bendrą balų sumą (duomenys neskelbtini) (nors 10 (nurodyta prie 1 punkto) (duomenys neskelbtini)) ir 28.2 papunktyje veiklos ir gebėjimo dalyvauti vertinimą skalėje (duomenys neskelbtini) balai – koeficientas (duomenys neskelbtini) (28.2.4 papunktis), 29.1.1 papunktyje sprendimas – darbingumo lygis keturiasdešimt proc. (duomenys neskelbtini), nustatytas pagal darbingumo lygio nustatymo kriterijų.

Dar daugiau, Agentūros skyrius Sprendimu paliko galioti jos teritorinio skyriaus 2024-01-10 sprendimą, kuriame nurodyta, kad įvertinus

Klausimyną, nustatyti (duomenys neskelbtini) balai (veiklos ir gebėjimo dalyvauti vertinimas), kurie, vadovaujantis Kriterijų aprašo 10 punktu, prilyginti koeficientui (duomenys neskelbtini). Agentūros teritorinis skyrius priėmė 2024-01-10 sprendimą, be kita ko, ir Vertinimo akto (2024-01-10 Nr. DL-3448) pagrindu. Pastarajame akte Klausimyno bendra balų suma buvo nurodyta kita – (duomenys neskelbtini).

Pastebėtina ir tai, kad ginčijamame 2024-02-21 Sprendime atsakovė nurodė Klausimyno balų sumą (duomenys neskelbtini), kuris „patenka į Kriterijų aprašo 10.3 papunktį, kai klausimyno balų suma yra (duomenys neskelbtini) balų, ji prilyginama koeficientui 1, taikytinas minėtas įtakos koeficientas – sudauginus nustatyta (duomenys neskelbtini) darbingumo lygis (duomenys neskelbtini). Agentūros skyriaus 2024-02-21 Darbingumo lygio vertinimo akte Nr. DL–297 Klausimyno bendra balų suma buvo nurodyta kita – (duomenys neskelbtini). Taip pat šiame akte (29.1.1 papunktyje prie sprendimų) nurodytas ir kitas darbingumo lygis: (duomenys neskelbtini).

Taigi, įžvelgtina faktinių duomenų nesutaptis tarp administracinio sprendimo ir tarpinio dokumento, kurio pagrindu jis buvo priimtas.

Skundžiamame Sprendime atsakovė pažymėjo, kad Klausimynas pakartotinai pildytas nebuvo, kadangi įvertinus medicininius dokumentais patvirtintus asmens funkcinius sutrikimus, nekilo abejonių dėl Tarnybos teritorinio skyriaus užpildyto klausimyno pagrįstumo. Atsiliepime atsakovė pažymėjo tą patį, patvirtindama, kad jai nekilo abejonių dėl 2023-12-08 Tarnybos teritorinio skyriaus užpildyto klausimyno pagrįstumo ir ji nenustatė aplinkybių, dėl kurių pareiškėjo darbingumo lygio pakartotinio vertinimo metu pareiškėjo dalyvavimas būtų buvęs būtinas (1 t., b. l. 81, 82).

Pažymėtina, jog atsakovė atsiliepime cituoja Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021-02-15 sprendimą administracinėje byloje Nr. e12-703-872/2021, kurioje pirmosios instancijos teismas sutiko su toje byloje atsakovės pozicija, kad institucija nėra susaistyta ankstesnių vertinimų metu asmeniui nustatytų darbingumo procentų, kad asmens darbingumo lygis gali kisti priklausomai nuo jo sveikatos būklės atitinkamame laikotarpyje (1 t., b. l. 81).

Pareiškėjas 2024-01-24 skunde Agentūros skyriui, užregistruotame Nr. SK-358, aiškiai nurodo, kad (duomenys neskelbtini). 2023-12-07 Siuntimo į Tarnybą Nr. AMB/23-335 10 punkte, kaip viena iš priežasčių, įrašyta, jog pareiškėjas siunčiamas į Tarnybą ir „būklei pasikeitus“. Šio siuntimo duomenimis vadovavosi tiek Tarnybos (jau buvo Agentūros) teritorinis skyrius, tiek Agentūros skyrius, atitinkamai, 2024-01-10 ir 2024-02-21 pildydamos Darbingumo lygio vertinimo aktus.

Tvarkos aprašo 12.6 papunktis („šiam papunktyje nustatytu atveju Klausimynas pildomas ir su jo rezultatais asmuo ar jo atstovas supažindinamas susisiekus elektroninių ryšių priemonėmis“) nenumato

išimčių, kuomet Klausimynas gali būti nepildomas. Priešingai, atsakovei jos pasirinkto ir taikyto reglamentavimo (Tvarkos aprašo iki 2023-12-31) teisės norma (12.6 papunktis) numatė pareigą nustatant darbingumo lygį, be kitų nustatytų kriterijų, vertinti ir pildyti Klausimyną visais pakartotinio darbingumo vertinimo atvejais ir su jo rezultatais supažindinti asmenį, kurio darbingumo lygis vertinamas. Kriterijų aprašo 43.3 papunktyje, be kita ko, numatyta asmens teisė būti supažindintam su Asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti pildant klausimyną, o 47 punkte, be kita ko, nustatyta, kad „už asmens supažindinimą su darbingumo lygio nustatymo procedūra, Asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimyno pildymo tvarka ir už asmens darbingumo lygio vertinimo teisingumą ir pagrįstumą atsako Tarnybos darbuotojai, atlikę darbingumo lygio vertinimą“. Šiuo atveju Komisija taip pat pastebi, kad Agentūrai nepildžius minėto klausimyno, o tik jos teritoriniame skyriuje 2023-12-08 pildžius Klausimyną (netgi 2 variantus), jų turinyje nurodytos darbuotojos (Klausimyne iš dviejų lapų – darbuotoja I. B.; Klausimyne iš 9 lapų – darbuotojos I.B. ir E. M.), atlikusios vertinimą ir užpildžiusios Klausimyną, nors ir nurodytos teritorinio skyriaus sudarytame 2024-01-10 Darbingumo lygio vertinimo akte Nr. DL-3448, kaip vertinimą atlikusios, tačiau šio akto nepasirašė (1 t., b. l. 124, 134, 136, 143). Tai kelia abejonės, kad Klausimynas buvo pildytas net ne paties vertintojo.

Pakartotinio asmens darbingumo / dalyvumo vertinimo metu atsakovei iš naujo nepildžius Klausimyno, lieka neaišku (nepatikrinta), ar keitėsi (nesikeitė) asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti kriterijų vertinimas / individualios pagalbos poreikio vertinimas bei, ar Klausimyno pildymo metu (sudarant du Klausimynus) buvo tinkamai nustatytas bendras balas, kuris vėliau buvo prilyginamas koeficientui (duomenys neskelbtini). Atitinkamai, dėl to galėjo būti pažeistos procedūros, susijusios su objektyviu ir nuodugniu visų reikšmingų aplinkybių įvertinimu.

Susipažinusi su nuo 2024-01-01 galiojančiu teisiniu reglamentavimu, Komisija taip pat nenustatė, kad pareiškėjo atvejis patektų prie Tvarkos aprašo naujos redakcijos 22 punkte įvardytųjų, kada Individualios pagalbos poreikio klausimynas nepildomas. Tvarkos aprašo naujos redakcijos 21 punkto nuostata „Klausimynas gali būti pildomas dalyvaujant tik asmens atstovui, kai asmens dalyvumo lygis vertinamas pakartotinai ir asmuo dėl organizmo funkcijų sutrikimo negali atvykti į Agentūrą ir iš pateiktų medicininių bei kitų dokumentų nekyla abejonų dėl dalyvumo lygio nustatymo“ rodo, kad Individualios pagalbos poreikio klausimynas gali būti pildomas ir pakartotinio asmens dalyvumo vertinimo metu. Pagal Tvarkos aprašo naujos redakcijos 70 punktą už asmens supažindinimą su dalyvumo lygio nustatymo procedūra, Individualios pagalbos poreikio klausimyno pildymo tvarka ir už asmens dalyvumo lygio vertinimo teisingumą ir pagrįstumą atsako Agentūros darbuotojai, atlikę dalyvumo lygio vertinimą.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstyta ir atsakovės atliekamo pakartotinio darbingumo / dalyvumo vertinimo metu iš naujo nepildžius Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyno, Komisijos vertinimu, pakartotinis darbingumo / dalyvumo vertinimas nebuvo visapusiškai atliktas ir toks skundžiamo Sprendimo motyvas dėl tariamai teisėto Klausimyno nepildymo neatitiko nurodyto Agentūros pasirinkto taikyti ir taikyto reglamentavimo reikalavimų, o kartu ir VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nurodytų administraciniam sprendimui keliamų imperatyvų. LVAT 2018-05-17 nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-778-525/2018 (16, 56 punktai) sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad tuometinė Tarnyba turėjo pareigą pasiūlyti pareiškėjui iš naujo (pakartotinio darbingumo lygio vertinimo metu) užpildyti Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyną, nes tai yra sudėtinė darbingumo lygio nustatyto procedūros dalis. Nagrinėjamo ginčo atveju Komisijai nėra pagrindo konstatuoti, kad skundžiamas Sprendimas priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, užtikrinančių objektyvų visų aplinkybių ištyrimą ir įvertinimą. Pažymėtina ir tai, kad nuo 2024-01-01 įsigaliojus Tvarkos aprašo naujai redakcijai, nustatyta ir kita (nauja) dokumento forma – Individualios pagalbos poreikio klausimynas, kuris pareiškėjo atžvilgiu nebuvo pildytas.

Dėl Sprendimo atitikties VAĮ 10 straipsnio 6 daliai.

Komisija žemiau laiko būtinu pastebėti ir dėl Sprendimo neatitikties VAĮ 10 straipsnio 6 daliai. Pareiškėjui ginčijant Agentūros skyriaus Sprendimą, priimtą 2024-02-21 Nr. SS-798, pastebėtina, kad šis elektroniniu būdu sudarytas dokumentas nepasirašytas jį priėmusio asmens elektroniniu parašu.

VAĮ 10 straipsnyje nustatyti reikalavimai, taikytini administracinius sprendimus priimančioms viešojo administravimo subjektams: administracinius sprendimus priimti turi teisę tik viešojo administravimo subjektai, turintys šio įstatymo nustatyta tvarka jiems suteiktus įgaliojimus (1 dalis); administraciniame sprendime turi būti nurodyta administracinio sprendimo data (5 dalies 2 punktas), administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris (5 dalies 3 punktas); administracinis sprendimas turi būti pasirašytas jį priėmusio pareigūno, valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatyta specialų statusą turinčio fizinio asmens arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens. Kai administracinis sprendimas priimamas naudojantis valstybės informacinėmis sistemomis, sprendimo pasirašymui prilyginamas patvirtinimas (autorizavimas) valstybės informacinėje sistemoje (6 dalis).

Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo 2 straipsnyje nustatyta, jog oficialusis dokumentas – valstybės ar savivaldybės institucijos, įstaigos ar įmonės, valstybės įgalioto asmens sudarytas, patvirtintas ar gautas dokumentas, įtrauktas į apskaitą (16 dalis); oficialusis elektroninis

dokumentas – Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatyta tvarka valstybės ar savivaldybės institucijos, įstaigos ar įmonės, valstybės įgalioto asmens informacinių technologijų priemonėmis sudarytas, patvirtintas ar gautas elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroniniu parašu ir įtrauktas į apskaitą (17 dalis).

Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011-07-04 įsakymu Nr. V-117 „Dėl Dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintose Dokumentų rengimo taisyklėse (toliau – Taisyklės) reglamentuojama, jog dokumento struktūrą sudaro šie pagrindiniai elementai: tekstas arba vaizdas ir (ar) garsas, metaduomenys, autentiškumo ir vientisumo patvirtinimo duomenys (6 punktas); dokumento struktūros elementai, nurodyti šių taisyklių 6 punkte, yra privalomi ir dokumente užfiksuojami atsižvelgiant į pasirinktą ar nustatytą dokumento formą (7 punktas); vienas iš pagrindinių dokumentų metaduomenų yra dokumento data (10.3 papunktis), kuri laikoma dokumento registravimo data (13 punktas).

Taisyklių 17 punkte nustatyti šie dokumento autentiškumo ir (ar) vientisumo patvirtinimo būdai: 1) parašas (šiuo atveju dokumento turinyje nurodomos dokumentą pasirašančio (patvirtinančio) asmens pareigos, vardas ir pavardė ir pasirašoma); 2) elektroninis parašas (šiuo atveju nurodomas elektroninį parašą sukūrusio asmens pareigos, vardas ir pavardė. Jei ši informacija nėra nurodyta elektroninio parašo sertifikate, ji turi būti pateikta metaduomenyse); 3) elektroninis spaudas (šiuo atveju nurodomas elektroninį spaudą sukūrusio juridinio asmens pavadinimas. Jei ši informacija nėra nurodyta elektroninio spaudo sertifikate, ji turi būti pateikta metaduomenyse); 4) kitos dokumento turinio vientisumui užtikrinti naudojamos technologijos (elektroninės laiko žymos ar kt.).

Pagal Taisyklių 21.3 papunktį vienas iš šių taisyklių 17.1 ir 17.2 papunkčiuose nurodytų būdų pasirenkamas dokumento – individualaus administracinio akto autentiškumui ir vientisumui užtikrinti.

Pareiškėjui ir Komisijai pateiktas tik Agentūros skyriaus 2024-03-15 raštas (elektroninis dokumentas) su jo metaduomenimis ir su šiuo raštu Nr. R-1991-(5.24) nebuvo atskirai suformuoti Sprendimo metaduomenys (data, numeris bei jį pasirašiusio asmens elektroninis parašas). Taigi, Agentūros skyriaus 2024-03-15 raštu nebuvo pateiktas tinkamai, pagal teisės aktuose nustatytus reikalavimus sudarytas, patvirtintas bei elektroniniu parašu pasirašytas Sprendimas. Skundžiamo Sprendimo, kaip elektroninio dokumento autentiškumas ir (ar) vientisumas nėra patvirtintas šį sprendimą priėmusio asmens elektroniniu parašu, todėl laikytina, jog Sprendimas yra nepasirašytas, taip pat byloje nėra duomenų, patvirtinančių jog administracinis sprendimas buvo priimamas naudojantis valstybės informacinėmis sistemomis.

Komisija pastebi, jog, vadovaujantis Taisyklių 39 punktu, atsakovė pareiškėjui galėjo paštu išsiųsti rašytinį (popierinį) Sprendimą, kuriame

parašas išdėstomas pagal Taisyklių 17.1 papunkčio reikalavimus. Toks Sprendimas turėjo būti patvirtintas tikrumo žyma, kaip yra nustatyta Taisyklių 36 punkte, t. y., kai reikia patvirtinti kitai įstaigai ar asmeniui išduodamo dokumento kopijos, išrašo ar nuorašo tikrumą; žymą sudaro tikrumą patvirtinantys žodžiai („Kopija tikra“, „Nuorašas tikras“ ar kt.), įgaliojimus tvirtinti turinčio darbuotojo parašas, atitinkantis šių taisyklių 17.1 ar 17.2 papunkčių reikalavimus, bei data. Nagrinėjamu atveju atsakovė Komisijai nepateikė duomenų apie popierinio dokumento (Sprendimo) priėmimą (pasirašymą) bei jo pateikimą pareiškėjui.

Agentūros skyriaus Sprendimas nepasirašytas jį priėmusio viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens, neatitinka VAĮ 10 straipsnio 6 dalyje nustatyto reikalavimo, todėl ir šiuo aspektu yra neteisėtas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Komisijos kompetenciją ir jos galimų priimti sprendimų rūšis, apibrėžtas Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje, Agentūros Sprendimas naikintinas, kaip patikslintu skundu pagal jo esmę ir prašė Komisijos pareiškėjas. Siekiant užtikrinti pareiškėjo teisių realią ir visapusišką apsaugą ir tinkamą procedūros Agentūroje vykdymą, be kita ko, laikantis ir Tvarkos aprašo naujos redakcijos 59 punkte nustatyto termino (20 darbo dienų) pakartotiniam vertinimui atlikti ir sprendimui priimti, Agentūra įpareigojama pakartotinai įvertinti pareiškėjo darbingumo / dalyvumo lygį bei priimti naują pareiškėjui palankesnių teisės aktų reikalavimus atitinkantį administracinį sprendimą. Tvarkos aprašo naujos redakcijos 57.3 papunktyje nustatyta, kad pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas šio aprašo III skyriuje nustatyta tvarka atliekamas vykdant Komisijos sprendimą.

Dėl bylos medžiagos pripažinimo nevieša.

Europos Parlamento ir Tarybos 2016 m. balandžio 27 d. reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų duomenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 4 straipsnio 15 dalyje nustatyta, kad sveikatos duomenys – asmens duomenys, susiję su fizine ar psichine fizinio asmens sveikata, įskaitant duomenis apie sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, atskleidžiantys informaciją apie to fizinio asmens sveikatos būklę. Šio administracinio ginčo byloje pateikta informacija, susijusi su pareiškėjo sveikatos būkle.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnio 1 dalyje ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 16 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę į savo asmens duomenų apsaugą. Privataus gyvenimo apsaugą laiduoja Lietuvos Respublikos Konstitucija, kurios 22 straipsnis, be kita ko, įtvirtina, jog žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.23 straipsnio 1

ir 2 dalių reikalavimus fizinio asmens privatus gyvenimas neliečiamas; informacija apie asmens privatų gyvenimą gali būti skelbiama tik jo sutikimu; duomenų apie asmens sveikatos būklę paskelbimas pažeidžiant įstatymų nustatytą tvarką laikomas privataus gyvenimo pažeidimu.

Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato jai teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2017-03-01 nutartyje administracinėje byloje Nr. eAS-122-146/2017 akcentavo, kad per Administracinių bylų teisenos įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje (*Komisijos pastebėjimas – dabar Administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje*) nustatytą teisinį reguliavimą yra sukurtas teisinis mechanizmas kaip apsaugoti konfidencialius duomenis apie asmens sveikatą konkrečioje administracinėje byloje, t. y. kaip apsaugoti į konkrečią administracinę bylą pateiktus konfidencialius duomenis apie asmens sveikatą, kurie yra atitinkamame medicininių dokumentų komplekte, kuris buvo pateiktas į bylą kaip įrodymas, susijęs su atitinkamo administracinio ginčo dalyku.

Komisija, įvertinusi aukščiau išdėstytą ir tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialiųjų kategorijų asmens duomenys, susiję su pareiškėjo sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, Komisijos iniciatyva o taip pat ir, esant atsakovo procesiniam prašymui (1t., b. l. 77), visa šios bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, pagal įstatymo analogiją Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės

skyriaus 2024-02-21 sprendimą Nr. SS-798 „Dėl A. S. darbingumo lygio“ ir įpareigoti atsakovę Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos per 20 darbo dienų priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį administracinį sprendimą dėl pareiškėjo A. S. 2024-01-24 skundo, užregistruoto Nr. SK-358.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė